

**T.C. İSTANBUL TİCARET
ÜNİVERSİTESİ**

**DIŞ TİCARET ENSTİTÜSÜ
WORKING PAPER SERIES**

Tartışma Metinleri

WPS NO/ 189/2018-05

**DİSİPLİNE EDİLMELERİ AÇISINDAN ÇOCUKLARIN
CEZALANDIRILMALARININ AİLE VE EĞİTİM HAYATLARINDAKİ YERİ**

Rümeysa TELLİ

Özet

Çocukların cezalandırılması konusunda hem aile yaşantılarında hem de eğitim yaşantılarında farklı uygulamalar söz konusu olmaktadır. Bu uygulamaların hemen hepsi, çocukların bir şekilde disipline edilmesine yönelik olsa da fiziksel ve ruhsal anlamda yaratabileceği olumsuz etkiler, çocukların geleceklerinin bu süreçten olumsuz etkilenmesine sebebiyet vermektedir. Şüphesiz bu süreç, öncelikli olarak aile yaşantısındaki iletişim ve cezalandırma süreçleri ile başlamaktadır. Aile hayatının dışına çıktığında çocukların ve gençlerin en fazla cezai uygulamayla karşılaşmış oldukları yerler eğitim kurumları olmaktadır. Bu kurumlarda yer alan öğretmen, eğitimci ve yöneticilerin, eğitim kurumu içerisinde disiplin sağlamak adına göstermiş oldukları çaba zamanla evdeki disiplin uygulamalarına yönelik cezai davranışlardan daha farklı bir boyuta gelebilmektedir. Bu çalışmada, aile yaşantısı ve eğitim hayatında çocuklar ve gençler açısından cezanın yaratmış olduğu etkiler ele alınmakta ve bu vesile ile iki konuya dair araştırmalar gerçekleştirilerek farklı değerlendirmelerde bulunmuş olan araştırma ve araştırmacıların yaklaşımları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu açıdan da literatürde, konuyu farklı açılardan ele almış olan tarafların değerlendirmelerine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aile, Ceza, Çocuk, Disiplin, Eğitim

Abstract

There are different practices regarding the punishment of children both in family life and educational life. Almost all of these practices are aimed at disciplining children in some way, but their negative effects on the physical and psychological aspects cause their children's future to be adversely affected. Undoubtedly, this process begins with communication and punishment processes primarily in family life. When it goes out of the family life, the places where children and young people are most exposed to criminal practice become educational institutions. Teachers, educators and administrators involved in these institutions may come to a different dimension than the criminal behavior of home discipline over time in their effort to provide discipline within the educational institution. In this study, the effects of punishment on children and young people in family life and educational life are examined, and by doing this, researches on two subjects are tried to evaluate the approaches of researchers and researchers in different evaluations. From this point of view, the literature also discusses the evaluations of the parties who have discussed the issue from different angles.

Keywords: Children, Discipline, Education, Family, Punishment

Giriş

Çocukların eğitimi gerek aile yaşantıları içerisinde gerekse de eğitim kurumlarında yoğun bir şekilde süregelmektedir. Fakat hem çocukların, gençlerin hem ailelerin hem de eğitimcilerin kimlik, kişilik, kültür vb. birçok unsur dâhilinde birbirlerinden farklı olmaları neticesinde, sağlanan eğitim ile birlikte algılanan eğitimin arasında farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Bu farklılığın belki de en çarpıcı unsuru ise ceza kavramıdır. Kimileri tarafından disiplin ile eşdeğer olarak algılanan, bu nedenle de önemli olarak addedilen ceza kimileri açısından son derece olumsuz bir davranış şekli ya da uygulama olarak algılanmaktadır. Bu noktada da aile yaşantısı ya da eğitim hayatı birbirinden ayrılmamakta ve çocuklar üzerindeki cezanın yarattığı etkiler değerlendirmeye tabii tutulmaktadır.

Bu çalışmada, aile yaşantısı ve eğitim hayatında çocuklar ve gençler açısından cezanın yaratmış olduğu etkiler ele alınmakta ve bu vesile ile iki konuya dair araştırmalar gerçekleştirilerek farklı değerlendirmelerde bulunmuş olan araştırma ve araştırmacıların yaklaşımları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu açıdan da literatürde, konuyu farklı açılardan ele almış olan tarafların değerlendirmelerine değinilmiştir.

1. Aile Hayatındaki Cezalandırma

Çocukların cezalandırılması konusunda hem aile yaşantılarında hem de eğitim yaşantılarında farklı uygulamalar söz konusu olmaktadır. Bu uygulamaların hemen hepsi, çocukların bir şekilde disipline edilmesine yönelik olsa da fiziksel ve ruhsal anlamda yaratabileceği olumsuz etkiler, çocukların geleceklerinin bu süreçten olumsuz etkilenmesine sebebiyet vermektedir. Şüphesiz bu süreç, öncelikli olarak aile yaşantısındaki iletişim ve cezalandırma süreçleri ile başlamaktadır.

Ceza algısı, dünya genelinde, toplumsal olarak yaygın kullanılan bir yöntemdir. Çoğunlukla çocukluk döneminde başlayan cezalandırma, psikolojik etkilerini bireyin hayatı boyunca varlığını sürdürmekte ve böylelikle de çok uzun yıllar boyunca sürececek bir derin etki yaratmaktadır. Korku ile birlikte devam eden bu süreç, bireyin yaşam sistemi içerisinde, sosyal yaşamına da doğrudan ve dolaylı olarak etki edebilmektedir (MEGEP, 2008, s. 52).

Büyük ölçüde ceza ve disiplin kavramları birbirlerine karıştırılmaktadır. Fakat işlevsellik açısından ikisi de farklı sistemleri ifade etmektedir. Disiplin, sürekliliği olan bir sistemi kabul

görmesini sağlamak ve oturtmak adına kullanılan bir yöntemken, ceza, bir davranışı değiştirmek adına, farklı düzeylerde, sözlü ve fiziksel olarak uygulanan yöntemlerin tamamını kapsamaktadır. Disiplinin, bu hali ile bir yerleşik düzen gayesi söz konusu iken cezada sınırı olmayan, giderek sertleşebilecek uygulamalardan bahsedilebilecektir (Özmert, 2006, s. 270).

Çoğunlukla ebeveynlere telkin edilen husus, çocuklarını cezalandırmak yerine, doğru davranışlara yönlendirici nitelikteki, teşvik unsurlarının ön plana çıkarılmasıdır. Bu vesile ile de ebeveynlerin, şiddet de dâhil olmak üzere farklı şekillerde kullanabilecekleri ceza yöntemlerinin gelişimden ziyade zihinsel ve psikolojik anlamda bir gerilemeye sebebiyet vereceği belirtilmektedir (Öner ve Yılmaz, s. 40).

Aile Akademisi Derneği (2013) gerçekleştirmiş olduğu ve annelerin çocuklarını cezalandırmalarına yönelik uygulamaları ile ilgili araştırmalarında, farklı demografik özelliklere sahip annelere, çocuklarını hangi cezalandırma yöntemi ile disiplin altına almaya çalıştıklarını sormuştur. Araştırma sonuçlarına göre annelerin hiçbirinin fiziksel anlamda bir cezalandırma yöntemi geliştirmedikleri, çok büyük ölçüde sözlü ve farklı uygulamalara dayalı cezalandırma yöntemleri belirlediklerini göstermektedir. Bunlar arasında en fazla dikkati çeken azarlama ve herhangi bir eylemden ya da ödülünden men etmektir (Gültekin, 2013, s. 65-66).

Güneysu'nun (1982) gerçekleştirmiş olduğu araştırmada ailelere ve çocukların durumlarına göre iki önemli sonuç ortaya çıkmıştır. Bunlardan ilki, sosyoekonomik ve eğitim düzeyi daha düşük olan ailelerin çocuklarını eğitime konusunda herhangi bir bilgi birikimlerinin bulunmaması sebebi ile daha çok şiddete yönelik bir cezalandırma sistemi temelinde disiplin sistemi geliştirdikleri görülmektedir. Diğer bir önemli olan sonuç ise erkeklerin daha güçlü yetiştirilmesi ve zorluklara dayanma kapasitesinin artırılması konusunda yerleşik olan algıyla birlikte erkek çocuklarının cezalandırılmasına daha çok yoğunlaşıldığı görülmektedir (Tezel ve Cevher, 2007, s. 781).

Buna paralel bir araştırma olarak Hatunoğlu, Halmatov ve Hatunoğlu'nun (2012) gerçekleştirmiş olduğu araştırmada, eğitim düzeyi yüksek olan ailelerin çocuklarını yetiştirme konusunda cezai sistemden uzak bir şekilde sergilemiş oldukları yaklaşımlar, çocuklarının ahlaki düzen ve disiplinli bir yaşam algısını olumlu şekilde etkilediği görülmektedir. Öte yandan eğitim düzeyi düşük ailelerin çocuklarının, kendilerine uygulanan cezai sisteme dayalı

olarak isyankâr, sürekli karşıt görüşlü ve şiddete meyilli olarak hareket ettikleri görülmektedir (Hatunoğlu, Halmatov ve Hatunoğlu, 2012, s. 12).

Öte yandan cezalandırma sistemi, toplumsal anlamda da farklı şekillerde değerlendirilebilmektedir. Bu nedenle toplumsal kültürün bireylerin ceza ve cezalandırma algıları üzerinde doğrudan ilgisinin bulunduğunu göstermektedir. Buna göre Trommsdorff (1985), Japon ve Alman gençlerinin aileleri tarafından disipline edilme süreçlerine dair araştırmasında, iki toplumun ve dolayısıyla çocukların da farklı algılamalarının olduğunu fark etmiştir. Japon aileler cezalandırmayı, müdahaleci olmayı ve müdahale etmeyi çocuklarının önemsemek olarak değerlendirirken ülkenin gençleri de bu durumu ebeveynlerine paralel olarak değerlendirmektedir. Fakat diğer yanda Alman toplumunda ceza ve müdahale, özellikle gençler arasında olumsuz olarak değerlendirilmekte ve bu vesile ile de cezanın, özgür bir birey olarak yetişmelerinde engel teşkil ettiğine inanılmaktadır (Karaçanta, 2009, s. 44).

Güneş (2016) cezanın taşıdığı anlamını araştırdığı değerlendirmesinde, aslında cezanın olumlu getirilerinin bulunmadığını dile getirmiştir. Güneş açısından ceza ve şiddet aynı anlama gelmektedir. Buna göre cezai sistem uygulayan bir ebeveyn, mutlak olarak çocuğunun fiziksel ya da zihinsel olarak bu süreçten olumsuz bir şekilde etkilenmesine sebebiyet vermektedir. Bu tür bir sistem, çocukların ve gençlerin, zaman içerisinde kalıcı olarak yaşayacakları kişilik problemlerinin daha da yerleşik hale gelmesine sebebiyet vermektedir (<http://www.parentsdergisi.com/cezasiz-cocuk-egitimi-olur-mu-adem-gunes/>).

Fakat düzgünce ayarlanabildiği süre zarfında cezanın, ödül sistemi ile birlikte çocukluktan bu yana yaşanan gelişim süreci üzerinde son derece olumlu etkilerinin bulunduğu işaret eden araştırmacılar da bulunmaktadır. Atabek (1998) hem kendisinin hem de çalışmasının içerisinde yer verdiği araştırmacıların görüşlerine istinaden, cezai sistemin, doğru ve fiziksel şiddetten uzak biçimde, ödüllendirme sistemi ile paralel olarak değerlendirildiği süre zarfında, çocuk ve gençlerin gerçek, kalıcı ve kabul edilebilir bir sosyal düzen içerisinde yaşamalarına imkân sağlayacak nitelikte olduğudur (Kırık, 2014, s. 339).

Lindberg (2012), Türkiye özelinde, toplumsal açıdan sürecin tarihsel geçmişine baktığında, Türk toplumunun cezalandırma sisteminin son derece doğal hatta elzem olarak karşılandığını keşfetmiştir. “Eti senin kemiği benim!” görüşüne dayalı olarak çocukların ev dışında okul, iş vb. ortamlarda, ortamda hâkim olan kişiler tarafından cezalandırılmasının doğal ve yararlı bir

uygulama olduğuna dair görüşler, zaman içerisinde Türk toplumunun cezayı, özellikle de fiziksel şiddet temelinde sıradanlaştırdığını göstermektedir. Her ne kadar zaman içerisinde bu algının değişerek yerini daha çok iletişim temelli tutumlara bıraktığı görülse de çocuklar açısından halen cezalandırma sisteminin yerleşik olarak varlığını koruduğu görülmektedir (Lindberg, 2012, s. 47-48).

2. Eğitim Hayatındaki Cezalandırma

Aile hayatının dışına çıkıldığında çocukların ve gençlerin en fazla cezai uygulamayla karşılaşmış oldukları yerler eğitim kurumları olmaktadır. Bu kurumlarda yer alan öğretmen, eğitimci ve yöneticilerin, eğitim kurumu içerisinde disiplin sağlamak adına göstermiş oldukları çaba zamanla evdeki disiplin uygulamalarına yönelik cezai davranışlardan daha farklı bir boyuta gelebilmektedir.

Konunun teorik boyutuna bakıldığında, ceza uygulamasını benimsemeyen yaklaşımlardan bu anlayışı benimseyen yaklaşımlara kadar uzanan, geniş yelpazede, teorik değerlendirmelerin bulunduğu görülmektedir. Söz konusu yaklaşımları aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür (Aksoy, 2001, s. 10-15):

- Müdahaleci Olmayan Sınıf Yönetimi Yaklaşımı: Öğrencilerin büyük ölçüde kendilerini kontrol etme kabiliyetine sahip oldukları, bu vesile ile de kendi sorunlarını ya da kendi beklentilerini kendilerinin nihai noktaya erdirmeye inancı söz konusudur. Bu noktada eğitimciler, çoğunlukla iletişim yöntemini benimsemek ve buna istinaden de öğrencileri teşvik etmekle sorumlu olarak değerlendirilmektedirler.
- Müdahaleci Sınıf Yönetimi Yaklaşımı: Çoğunlukla öğrencilere bir şeylerin dikte edilmesi ile gerçekleştirilen yönetim sürecinin söz konusu olduğu bu yaklaşımda eğitimciler mutlak bir güce sahiptirler. Bu mutlak güce istinaden de gerekli gördükleri süre zarfında öğrenciler üzerinde, cezai yaptırımlar da dâhil olmak üzere birçok farklı, şiddete yönelik olmayan faaliyeti uygulayabilmektedirler.
- Etkileşimsel Sınıf Yönetimi Yaklaşımı: Her ne kadar iletişim odaklı olarak yürütülebilecek bir süreci ifade ediyor gibi gözükse de bu yaklaşım, eğitimciler, cezai yaptırımlar başta olmak üzere birçok unsuru öğrenciler üzerinde uyguladıkları ve sonuçlarını takip ettikleri bir yaklaşımı ifade etmektedir. Bu yaklaşıma göre eğitimciler,

süreci kendi istedikleri şekilde sürdürmek adına hukuki dayanağı olan disiplin uygulamalarını ön plana çıkarmaktadırlar.

Teorik açıdan bakıldığında da ortaya çıkan görüntüde eğitimcilerin, temel olarak yumuşak ve iletişim odaklı bir yöntemi benimsemiş oldukları görülse de ilerleyen safhalarda bu durum mutlak otorite baskısıyla yoğun bir cezai sürecin benimsenmesini zorunlu hale getirmektedir. Her ne kadar eğitimciler bu yolu tercih etmeme şansına sahip olsalar da zaman içerisinde artan otorite gücü ve hukuki güç, eğitimcilerin mutlak olarak cezai uygulamalardan faydalanması konusunda meşru bir zemin yaratmaktadır.

Her ne kadar eğitim hayatında ceza kabul gören bir durum olmasa da aslında toplumsal algılamalar çok daha büyük ölçüde fark yaratan bir konudur. Halen, dünyanın gelişmiş ülkeleri olan ABD ve İngiltere’de, eğitim amaçlı olarak çocuklara uygulanan cezai sistemlerden bahsetmek mümkündür. Bu vesile ile de cezanın, eğitim hayatında normalleştirildiği bir ortam söz konusudur. Dünyanın demokrasi ve insan hakları konusunda en gelişmiş ülkelerinden biri olan İsveç’te dahi sürecin değerlendirilmesi ve hukuki bir zemine oturtulması konusunda ilk kanuni adım 1979 yılında atılmış ve eğitim kurumlarında ceza sistemi yasaklanmıştır. Disiplin suçlarının hariç bırakıldığı kapsamda en önemli unsur, öğrencilere karşı uygulanacak olan fiziksel cezalandırmalardır (Aras vd., 2016, s. 304).

Bu konuda en ürkütücü boyut, eğitim kurumlarındaki faaliyetlerin artık şiddet boyutuna ulaşmış olmasıdır. Hatunoğlu ve Hatunoğlu (2005), eğitim kurumlarında görev alan öğretmen ve yöneticiler üzerinde gerçekleştirmiş oldukları araştırmalarında bu konuya dair olumsuz bir görüntü ile karşılaşmışlardır. Araştırmanın en çarpıcı sonucu, katılımcıların son çare ya da ilerleyen safhalarda uygulanmak açısından değil, öncül bir çözüm olarak şiddeti, cezai sisteme tercih listesinde ilk sıralarda yer vermektedirler. Bunda, katılımcıların kendi eğitim hayatları içerisinde şiddete maruz kalmış olmalarının büyük bir etkisi bulunmaktadır (Hatunoğlu ve Hatunoğlu, 2005, s. 114).

Mahiroğlu ve Buluç (2003), eğitim hayatı içerisinde cezanın nasıl uygulandığını, boyutlarını ve etkilerini araştırdıkları çalışmalarında dikkat çekici sonuçlara ulaşmışlardır. Söz konusu sonuçları aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür (Mahiroğlu ve Buluç, 2003, s. 14):

- Ceza uygulaması birbirinden farklı şekillerde, yerleşik ve yoğun olarak uygulanmakta; öğretmenler tarafından doğrudan tercih edilmektedir,

- Cezai uygulamalar, herhangi bir şekilde var olan sorunu çözmekte, aksine, sorunların boyutlarının tırmanmasına sebebiyet vermektedir,
- Cezai uygulamaların düzeyi arttıkça öğrencilerin okula olan inançları, sevgileri ve saygıları azalmakta, bunu da davranışlarıyla belli etmektedirler,
- Cezai uygulamaların şekli, öğretmenler ile öğrencilerin arasındaki iletişim ve saygı düzeyini de etkilemektedir,
- Fiziksel şiddete dayalı cezai uygulamalar söz konusu olduğu süre zarfında öğrenciler tarafından eğitimciler ve eğitim kurumları arasında hukuki sonuçlar doğuracak süreçler yaşanmaktadır.

Straus ve Donnelly (2009) gerçekleştirdikleri araştırmalarında, eğitimciler açısından cezanın uygulama açısından ne denli etkilerinin olduğuna dair incelemelerde bulunmuşlardır. Bu değerlendirmelerinin sonucunda araştırmacılar, kesin bir disiplin sağlamak adına fiziksel cezai uygulamaları tercih ettikleri görülmektedir. Öğretmenler, okulda istenmeyen davranışların gerçekleştirilmesini engellemek konusunda fiziksel cezai yaptırımları uygularken, gözlem dâhilinde etkilerini de incelemektedirler. Onların yaklaşımına göre ise bu fiziksel cezai uygulamalar öğrencilerin olumsuz davranışlarını engellemektedir (Çetin ve Taşkın, 2015, s. 6).

Öztürk ve Gangal (2016), öğretmenlerin sorun çözme konusundaki çözüm yöntemlerini araştırdıkları çalışmalarında, bir karmaşıklığın ortaya çıktığını göstermektedir. Katılımcı öğretmenler, sorunların sınıf içerisinde tırmandığı süre zarfında, sorun çözmek adına mutlak olarak olumsuz ölçekli yöntemlere başvurmaktadırlar. Bunlar arasında sert cezai yöntemler bulunmaktadır. Buna göre katılımcı öğretmenler, otorite kurmak konusunda mutlak olarak bir sıkıntı yaşamakta ve ceza uygulamalarını bir kurtarıcı unsur olarak görmektedirler (Öztürk ve Gangal, s. 12).

Tepeli ve Yılmaz (2012), okul öncesi eğitim alan çocukların düzen ve disipline dair alışkanlıklarını ölçümledikleri çalışmalarında, okulu öncesi eğitim alan ve almayan çocukların bir karşılaştırmasını gerçekleştirmiş ve buna istinaden de her iki taraftaki çocukların da ceza algılarını değerlendirmişlerdir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan tabloya göre okul öncesi eğitim alan çocuklar, cezai sistemi algılama konusunda, okulu öncesi eğitim almayan

çocuklara göre daha fazla ön planda oldukları görülmektedir (Tepeli ve Yılmaz, 2012, s. 205). Bir başka deyişle, okulu öncesi eğitim alan çocuklar, yanlış yapmaları sonucunda alacakları bir cezanın isteklerinin yerine getirilmemesi adına bir meşru neden yaratacağını bilmektedirler. Bu nedenle de algılamaları, mümkün olduğunca yüksek olan bu çocuklar davranışlarını, ceza ile karşılaşacaklarına dair algılarına göre belirlemektedirler.

Okulların, ne kadar engellense dahi cezai sistemler üzerinden hareket ettiğini düşünen Greenberg (1992) ve Hill (2006), geleneksel anlamda benimsenen okul kimliğinin sistemi cezanın temel olarak değerlendirildiği yerlerdir. Klasik olarak eğitimin eğitimcilerin kontrolünde ve baskın otoritesinde olduğunu göz önünde bulunduran eğitim kurumları, geleneksel okul olarak adlandırılmakta ve düzeni sağlamak adına cezai uygulamaları birer etkili araç olarak görmektedirler (Morhayim, 2008, s. 16-18).

Genel olarak değerlendirildiğinde ise modern yaşam şartları içerisinde, demokrasi ve insan hakları temelinde ele alındığı süre zarfında cezanın, her ne şekilde olursa olsun eğitim kurumlarında uygulanmasına karşı çıkan çok sayıda araştırmacı ve bilim insanı bulunmaktadır. Bu konuyu detaylı bir şekilde ele almaya çabalayan Uslu (2003), yapmış olduğu öğrencilere yönelik olarak araştırmada, eğitim kurumlarındaki ceza sistemlerinin onlar nezdindeki anlamını sorgulamıştır. Öğrenciler açısından değerlendirildiği süre zarfında ceza, halen modern okul yönetimleri ve öğretmen profili açısından kabul görmektedir. Fakat araştırmadaki en çarpıcı sonuç, öğrencilerin, ceza uygulamalarının baskısı neticesinde, bu konuya dair duygu ve düşüncelerini açık ve demokratik bir şekilde dışa vurma şanslarının bulunmamasıdır (Korkmaz, 2013, s. 66-67).

Sonuç ve Değerlendirme

Her ne kadar meşruiyeti bir tartışma konusu olsa da cezanın insan hayatında yerleşik bir yerinin bulunduğu görülmektedir. Gelişmiş ülke, demokratik toplum ve insan haklarının ön plana çıkarıldığı hukuki yapılarının bulunduğu ülkelerde dahi cezai uygulamaların ciddi ölçekli olarak kabul gördüğü fark edilmektedir. Toplumun kültürel anlamda olmasa bile hukuki anlamda cezayı benimsemiş olması, bu sistemin hayatın her alanında uygulanmasını meşru hale getirmektedir. Özellikle de ailelerin bakış açısı temelinde değerlendirildiği süre zarfında, cezanın, herhangi bir şekilde sonuçları değerlendirilmeden ön plana çıkarıldığı görülmektedir.

Aile yaşamı temelinde konu ele alındığında, araştırmaların büyük bir bölümünün sonuçlarının aileler nezdinde cezanın meşru ve uygulanması elzem bir uygulama olarak değerlendirildiği gerçeğini ortaya koymaktadır. Her ne kadar eğitim düzeyi yüksek olan aileler açısından cezanın uygulanması ertelense ya da kabul görmese de demografik olarak büyük ve dikkat çekici bir fark yaratmadan, tüm ebeveynlerin ceza uygulamaları açısından aktif oldukları görülmektedir. Kimi aileler açısından bu durum fiziksel cezalandırma boyutuna gelmekle birlikte modern ebeveyn zihniyeti içerisinde men etme, sözlü olarak eleştirme gibi psikolojik cezalandırma unsurlarının ön plana çıktığı görülmektedir. Fakat bu unsurlar da en az fiziksel olarak cezalandırma yöntemlerinin bırakmış olduğu olumsuz etki kadar olumsuz bir etki yaratmaya muktedirdir.

Öte yandan eğitim hayatı açısından konunun biraz daha katı bir düzlemde işlediğini söylemek mümkündür. Literatürdeki araştırmalar içerisinde yaygın olan çıktı, eğitimcileri, her ne olursa olsun cezai sistemleri uygulama konusunda eğilimlerinin iletişim ile sorun çözme eğilimlerinden fazla olmasıdır. Kimi eğitimcilerin bu konuda fiziksel cezalandırma unsurlarını da ön plana çıkardıkları fark edilmekle birlikte aslında sürecin etkili olan unsurunun otoritenin gücü olduğu anlaşılmaktadır. Eğitimciler, kendilerine verilmiş olan yönetimin otoritesinin gücü dâhilinde, hali hazırda bir hükmetme şansı elde ettikleri gibi eğitim kurumlarında ve genel olarak hukukta kendilerine tanınan yaptırım uygulama erki ile öğrenciler üzerinde, cezalandırma dâhilinde, kendi görüşlerine göre bir disiplin mekanizması oluşturabilmektedirler.

Kaynakça

Aksoy, N. (2001). Sınıf Yönetimi Ve Disiplin Modellerinin Dayandığı Temel Yaklaşımlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, (25), 9-20.

Aras, Ş. vd. (2016). Öğrencilerin Okulda Maruz Kaldıkları Duygusal ve Fiziksel Şiddet. *Nöro Psikiyatri Arşivi*, (53), 303-310.

Çetin ve Taşkın (2015). Okulda Bedensel Ceza Uygulanmasına Karşı Çocuğun Korunması. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*. 7(2), 1-15.

Gültekin, F. (2013). *Eğitimde Ödül – Ceza Dengesi Ceza Korkusundan Ödül Bağımlılığına*. Bursa: Aile Akademisi Yayını.

Güneş, A. (2016). “Cezasız çocuk eğitimi olur mu?”, <http://www.parentsdergisi.com/cezasiz-cocuk-egitimi-olur-mu-adem-gunes/> (Erişim tarihi 30.06.2018).

Hatunoğlu, A. ve Hatunoğlu, B. Y. (2005). Öğretmenlerin Fiziksel Cezalandırmaya İlişkin Görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 105-115.

Hatunoğlu, A., Halmatov, M. ve Hatunoğlu, B. Y. (2012). Ailelerin Sosyo Ekonomik Düzeylerine Göre Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Ahlaki Ve Sosyal Kural Bilgilerinin İncelenmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, (32), 1-15.

Karaçanta, H. (2009). Anne Babanın Çocuğa Uyguladığı Ceza İle Çocuğun Anne Babaya Karşı Sevgisi Arasındaki İlişki. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, (25), 41-49.

Kırık, A. M. (2014). Aile Ve Çocuk İlişkisinde İnternetin Yeri: Nitel Bir Araştırma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 337-347.

Korkmaz, H. E. (2013). *Okullarda Demokratik Eğitim Ortamının Gerçekleşmesine Yönelik Öğretmen Algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Lindberg, E. N. A. (2012). Çocuk Yetiştirme Açısından Türkiye'de Çocukluğun Tarihi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31), 41-52.

Mahiroğlu, A. ve Bulu, B. (2003). Ortaöđretim Kurumlarında Fiziksel Ceza Uygulamaları. *G. Ü. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 81-95.

MEGEP (2008). *ocuk Geliřimi Ve Eğitimi ocuk Bakımında İletişim*. Ankara: MEB Yayını.

Morhayim, B. G. (2008). *Bir Alternatif Okul Türü Olan Demokratik Okula Dair Öđrenci Yatkinliğının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Öner, B. ve Yılmaz, S. (2001). Anne Ve Baba Gözüyle "ocuk Eğitimi" Bir Sosyal Temsil Ön alışması. *Kriz Dergisi*, 9(1), 39-46.

Özmert, E. N. (2006). Erken ocukluk gelişiminin desteklenmesi-III: Aile. *ocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, (49), 256-273.

Öztürk, Y. ve Gangal, M. (2016). Okul Öncesi Eğitim Öđretmenlerinin Disiplin, Sınıf Yönetimi Ve İstenmeyen Davranışlar Hakkındaki İnançları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 593-608.

Tepeli ve Yılmaz (2012). Üç Farklı Programa Göre Eğitim Alan Okul Öncesi ocukların Sosyal Kural Algılarının İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (28), 197-207.

Tezel, ř. F. ve Cevher F. N. (2007). *Türk Toplumunda Aile-ocuk İlişkilerine Genel Bir Bakış*. ICANAS 38 (38. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika alışmaları Kongresi). Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 10-15 Eylül 2007, Ankara.